

Barn- och utbildningsnämnden

Nämndens verksamhetsplan och budgetförslag

I. Måluppfyllelse strategiska områden 2010 – 2014

Måluppfyllelse för strategiska områden	2014	2013	2012	2011	2010
Barn och unga	3	3	3	3	3
Utbildning, arbete och näringsliv	4	3	3	3	3
Demokrati och öppenhet	3	3	3	2	2
Livsmiljö	3	3	3	3	3
Personal	3	3	3	3	3
Ekonomi	4	4	3	4	3

2. Mål och nyckeltal

Prioriterade mål 2016

Kommunövergripande (alla)

- **Piteå ska år 2020 ha 43 000 invånare**

Åtgärder för en attraktiv förskola, förskoleklass, fritidshem och skola

1. Nämnden fullföljer den del av den reviderade skolstrukturplanen som avser år 2016.
2. Diskussioner pågår med Luleå tekniska universitet och Umeå universitet om hur vi gemensamt kan stimulera intresset för lärarutbildning. En översyn av löne- och anställningsstrategierna bör förstärka kommunens attraktionskraft.
3. Barn- och utbildningsnämnden planerar att under perioden 2016-2018 att genomföra kartläggningar, uppföljningar, åtgärder och kompetensutveckling som syftar till att kommunens elever ska bli goda läsare. Piteå kommuns lärare kommer att delta i Skolverkets kompetensutveckling "Läsliften" för att ge lärare möjlighet att pröva nya metoder och arbetssätt och ta del av olika pedagogiska modeller.
4. Under perioden 2012-2016 planerar nämnden en satsning på kompetensutveckling av pedagoger inom förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola och gymnasiet som syftar till att förbättra elevernas kunskaper i matematik genom att delta i Skolverkets matematiklyft, SKL: PISA 2015 "styrning och ledning" samt egna kompetensutvecklingsinsatser.
5. Genom funktionen Vetenskaplig ledare har säkerställandet av skollagskravet att all utbildning sker på vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet påbörjats.
6. Vård- och omsorgscollege (GY) planeras att starta fr o m höstterminen 2016.
7. Nämnden fortsätter utvecklingen av internationaliseringsarbetet (EU).
8. Arbetet för en ökad jämställdhet, genom minskade skillnader i meritpoäng, ska kompletteras med ett förstärkt värdegrundsarbete för social och ekonomisk hållbarhet.
9. Gymnasiesamverkan inom fyrkanten ska utvecklas för att säkra bredd i programutbud och kvalitet i undervisningen

- **Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund (Integrationsprogram)**

1. Plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas årligen vid varje förskola, fritidshem och skola. I det arbetet är mångfald och värdegrundsarbete viktiga delar i processen.
2. Tre förskolor och tre grundskolor planeras att utses under 2015 för ett förstärkt arbete med mångfald i fokus. Arbetet vid förskolorna och skolorna fortsätter under 2016. De utvalda enheterna får utgöra modellskolor/förskolor under 2017, och sprida kunskap till exempel via nätverksträffar med uppdrag att informera och ge stöd till övriga rektorer och förskolechefer i deras mångfaldsarbete.
3. Mångfald är en viktig del i arbetet med Skola för hållbar utveckling och samtliga enheter erbjuds, via Kunskapsfestivalen, kvalificerad fortbildning samt processtöd.

- **Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer**
Ett pågående elevbygge, energihus på Furulund, är under färdigställande med beräknad inflyttning under 2016. En utredning pågår med uppdrag att se över förutsättningarna för kommande ytterligare elevbyggen

Nämndens övriga prioriteringar för 2016

- **Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet**
  1. Ambitionen är att samtliga förskolor och skolor ska ha ansökt om utmärkelsen ”skola för hållbar utveckling” 2016.
  2. För att klara övergången till en giftfri förskola 2016 är målet att allt inköp av material, inventarier och dylikt ska ske utifrån en förteckning upprättad tillsammans med Inköpsavdelningen.
  3. Under 2016 och följande år är målsättningen att två rektorsområden per år ska genomföra arbetet med sortering och avfallshantering
  4. Vid ny- respektive ombyggnad av förskole- och skollokaler ska det systematiska arbetet med inne- och utemiljö utgå från den analys som finns avseende klimatförändringarna och dess föreslagna anpassningar.
  5. Under planeringsperioden ska alla förskolor i kommunen införa ”nuddisar” för att minska pedagogernas administrativa arbete och underlätta dialogen med och servicen till vårdnadshavare.

Nämndens samtliga mål samt nyckeltal för nämndsmål per strategiskt område

Barn- och utbildningsplanen är inte längre ett lagstadgat dokument. Nämnden yrkar därför att inte upprätta en ny barn- och utbildningsplan utan att nämndens mål och uppdrag ingår i VEP.

Barn och unga – vår framtid

Kommunövergripande mål:

- Barn och unga ges förutsättningar till inflyttande i frågor som berör dem (Barnkonventionen)
- Barn och unga har en trygg och utvecklande uppväxt och använder inte alkohol eller andra droger (Barnkonventionen)

Nämndsmål: Barn- och utbildningsnämnden

- Alla barn/elever upplever att de har en god lärandemiljö utifrån en helhetssyn
- på hälsa, lärande och arbetsmiljö (~~Barn- och utbildningsplan~~)
- Tidiga och lättillgängliga insatser bidrar till en trygg uppväxt (~~Barn- och utbildningsplan~~) (Sn,Bun)

Indikatorer/nyckeltal för att följa nämndsmålen	Målvärde	Syfte
Andel elever i % som enligt längd och viktmatning har övervikt		Kontroll och utveckling Hälsa
Antal skolor som har en metod/planering för sitt drogförebyggande arbete.		Kontroll och utveckling

Utbildning, arbete och näringsliv är grunden för all välfärd

Kommunövergripande mål:

- Piteå ska år 2020 ha 43 000 invånare
- Piteå har nolltolerans för ungdomsarbetslöshet
- Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande
- Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande (Tillväxtprogram)

Nämndsmål: Barn- och utbildningsnämnden

- Alla elever uppnår minst kunskapsmålen för respektive verksamhet (~~Barn- och utbildningsplan~~)
- Kommunal förskola och skola ska vara ett attraktivt val (~~Barn- och utbildningsplan~~)

Indikatorer/nyckeltal för att följa nämndsmålen	Målvärde	Syfte
Alla föräldrar som har behov erbjuds plats i förskolan inom 3 månader, i %		Kontroll
Andel av gymnasieelever folkbokförda i Piteå som studerar vid Strömbackaskolan, i %		Kontroll och utveckling
Andel elever som uppnår fullständiga betyg i skolår 6, i		Kontroll och utveckling

Andel elever i skolår 9 som har behörighet till gysk, i % - yrkesprogram – estetiskt program – ekonomi, humanistiskt och samhällsvetenskapligt program – naturvetenskapligt och tekniskt program	Öka med 3 procent- enheter under	Kontroll och utveckling
Andel som får fullständiga betyg i skolår 9, i %	Öka med 3 procent- enheter under Vep- perioden	Kontroll och utveckling
Meritvärde, skolår 9, gymnasieskolan	Minst rikssnittet	Kontroll och utveckling
Skolindex, resultatindex grundskola och gymnasieskola		Kontroll och utveckling
Andel elever som fullföljt nationellt program inom 4 år gysk (inkl IV), i %		Kontroll och utveckling
Andel som avbrutit gymnasiestudier innan skolår 2, i %		Kontroll och utveckling. Folkhälsa.
Andel invånare som vid 20 år har grundläggande behörighet till universitet och högskola, i %		Kontroll och utveckling

Demokrati och öppenhet

Kommunövergripande mål:

- Piteborna ska känna att det är meningsfullt att engagera sig och att de kan påverka kommunens utveckling (Tillgänglighetskonvention)
- I Piteå utgör kulturen en viktig drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling
- Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund (Integrationsprogram)
- Service och bemötande utformas jämställt i kommunens alla verksamheter

Livsmiljö

Kommunövergripande mål:

- Piteå ska vara tryggt och tillgängligt för alla (Tillgänglighetskonventionen)
- Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer
- Piteå ska utveckla bra infrastruktur och goda kommunikationer
- Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val i vardagen (Klimat och energiplan, Folkhälsa)
- Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet

Nämndsmål: Barn- och utbildningsnämnden

- Alla barn/elever har studiero och känner glädje, trygghet och trivsel i den dagliga verksamheten (~~Barn och utbildningsplan~~)
- Alla barn och elever har en grundläggande kunskap om hur det egna handlandet påverkar natur och miljö (~~Barn och utbildningsplan~~)

Indikatorer/nyckeltal för att följa nämndsmålen	Målvärde	Syfte
Antal enheter som nått utmärkelsen ”Skola för hållbar utveckling” (Beslut att följa i Klimat och Energiplan)		Utveckling
Medelvärde för föräldrars och elevers upplevelse av studiero i åk 5, åk 9 och år 2 på gymnasieskolan. Enligt skolinspektions elevenkät vart tredje år, NYTT		Kontroll

Personal

Kommunövergripande mål:

- Piteå Kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare och skapa hälsofrämjande arbetsplatser
- Heltid är en rättighet och grunden för anställning i Piteå Kommun och de kommunala bolagen, deltid är en möjlighet utifrån verksamhetens behov
- Piteå Kommun och de kommunala bolagen ska vara en jämställd arbetsplats där kvinnor och mäns kompetens, resurser och erfarenheter tas tillvara

Nämndsmål: Barn- och utbildningsnämnden

- Skapa intresse bland unga för yrken inom de kommunala verksamheterna*. (Alla)
  - All personal som arbetar i verksamheter uppfyller behörighetskraven. (Bun)
- Delmål: Minst lika med jämförbara kommuner eller riket

* BUN föreslår borttag som nämndsmål.

Indikatorer/nyckeltal för att följa nämndsmålen	Målvärde	Syfte
Andel rektorer som genomgått statlig rektorsutbildning	Minst lika jämförbara kommuner eller riket	Kontroll
Andel lärare i % med pedagogisk högskoleutbildning fsk, grsk, gysk	Minst lika jämförbara kommuner eller riket	Kontroll
Andel lärare med lärarlegitimation		

Ekonomi

Kommunövergripande mål:

- Piteå Kommuns och de kommunala bolagens finansiella ställning ska vara långsiktigt hållbar
- Piteå Kommunföretag AB ska klara de kommunala bolagens ekonomiska åtaganden inom ramen för koncernen Piteå Kommunföretag AB

Nämndsmål: Barn- och utbildningsnämnden

- Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning med disponibla resurser (Alla)

Nämndens indikatorer/nyckeltal för att följa nämndsmålen	Målvärde	Syfte
Resultatet	Minst 0 kr i årsresultat	Budgetföljsamhet
Andel lärare per 100 elever grsk, gysk		Kontroll
Interkommunala ersättningar gymnasiet		Resursfördelning, jämförelse liknande kommuner
Kostnad per barn/elev fsk, grsk, gysk		Resursfördelning, jämförelse liknande kommuner
Nettokostnad per kommuninvånare fsk, grsk, gysk		Kontroll
Nyttjandegrad i fsk, fritidshem, av antal födda		Kontroll nyttjandegrad
Genomsnitt antal heltidsplatser per barngrupp i förskolan		Kontroll

3. Nuläge

Var femte svensk elev når idag inte upp till en "grundläggande nivå" i läsning, den nivå som Skolverket definierar som basnivå för att kunna tillgodogöra sig andra kunskaper. Samtidigt ökar språkets betydelse i samhället och det ställs allt högre krav på förmåga att ta emot och ge muntlig och skriftlig information. Läsförmågan utgör en viktig grund för fortsatt lärande och det är viktigt att elever lär sig att läsa under sitt första skolår. För att upptäcka de elever som riskerar att inte tillägna sig förväntade kunskaper är det angeläget att tidigt kartlägga elevernas kunskaper samt att genomföra åtgärder för att stödja och hjälpa dessa elever.

I de undersökningar som genomförts konstateras också att det finns en skillnad mellan könen när det gäller meritvärden där pojkar generellt visar lägre meritvärden än flickor, framförallt i slutbetygen från grundskolans åk 9. Detta förhållande är besvärande i relation till kravet på en likvärdig och jämställd skola.

Matematik har varit ett prioriterat område inom nämnden de senaste åren och med stöd av kommunala matematikutvecklare har det genomförts olika kompetensutvecklingsinsatser riktat mot lärare som undervisar i matematik. Under perioden 2012-2016 genomförs kompetensutveckling av pedagoger inom förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola och gymnasiet som syftar till att förbättra elevernas kunskaper i matematik samt att skapa en sammanhållande kedja som tydliggör intentionerna för matematik-undervisningen från förskolan till gymnasiet. Detta vävs samman med Skolverkets matematiklyft, vilket innebär kompetensutveckling av alla lärare som undervisar i matematik, samt SKL:s matematiksatsning som avser styrning och ledning inom grundskolan.

I arbetet med Skola för hållbar utveckling har 55 % av förskolorna och 68 % av skolorna ansökt om utmärkelsen hos Skolverket vilket gör att delmålet för 2014, att hälften av alla skolor och förskolor ska ha ansökt, är uppnått. Alla förskolor har påbörjat sitt arbete. Två grundskolor har ännu inte påbörjat arbete. Strömbackaskolan inleder arbetet med utmärkelsen 2015. Arbetet med att åstadkomma giftfria förskolor har inletts. En utbildning av inköpsansvariga och förskolechefer pågår. Tillsyn sker hösten 2015. Förvaltningen har gjort en analys av hur klimatförändringarna påverkar och kan förväntas påverka verksamheten. Åtgärder föreslås för att anpassa verksamheten till dessa förändringar. Arbetet med sortering och avfallshantering i förskolan och skolan går in på sitt andra år. T ex har Öjebyområdet utrustats med nya kärl, sorteringsmöbler och nya rutiner för skol- och städpersonal har införts. Under våren 2015 påbörjas arbetet med sortering och avfallshantering inom Infjärdensområdet och målet är att ytterligare ett område ska genomföra detta hösten 2015.

För att upprätthålla en god kompetensförsörjning och möta behörighetskraven har förvaltningen påbörjat ett arbete genom att utöka bemanningen vid högstadieskolorna. En kvalitetspool med erfarna pedagoger har inrättats inom förskolan, fritidshemmet samt grundskolan. Förvaltningen har tillsvidareanställt alla förskollärare i den egna organisationen samt rekryterat ytterligare 11 förskollärare för att säkerställa framtida kompetensbehov.

Inom Norrfjärdensområdet har ett sk "nuddisprojekt" startat genom att surfplattor ska användas som skärm när föräldrar checkar in/ut sina barn. Systemet ska vara enkelt, effektivt, överskådligt, resurssparande och anpassat utifrån ett verksamhetsperspektiv samt öka servicen till föräldrarna. Utvärdering ska genomföras hösten 2015.

Fr o m ht -13 har en förberedelseklass, "språkslussen", inrättats vid Solanderskolan. Syftet med "språkslussen" är att de nyanlända eleverna under lugnare förhållanden ska få en första plattform i det svenska språket, kulturen och samhället, få en inblick i den svenska skolan samt de ämnesanknutna begreppen. Tiden i "språkslussen" beror på elevens ålder, tidigare skolbakgrund och individuella förutsättningar.

Inför vårterminen 2015 har förskolan haft ett stort behov av nya platser. För att tillgodose att förskoleplats erbjuds inom tre månader har fler förskolor startat. Vid Rognäs förskola har en ny avdelning öppnat. En modul med två förskoleavdelningar har etablerats i Bergsviken. Två tillfälliga förskoleavdelningar inom Piteå C har startat samt en förskoleavdelning i Norrfjärden.

Utbildningsförvaltningen har erbjudit extra stödundervisning för elever i årskurs 9 som riskerar att inte uppnå kunskapskraven för betyget E i slutbetyget vårterminen 2015. Stödundervisningen har erbjudits i ämnet svenska eller matematik under sportlovet

För närvarande pågår tre EU-projekt inom utbildningsområdet (KA1) på Norrbyskolan, Porsnässkolan samt Strömbacka. Två liknande ansökningar är inskickade inför årets ansökningsomgång för Infjärdens förskolor samt Sjulnässkolan. I dagsläget planeras fem ansökningar vad gäller samarbetsprojekt (KA2) samt ett kommunövergripande projekt för hela utbildningsförvaltningen.

Den nyinrättade tjänsten som vetenskaplig ledare (lektor i pedagogiskt arbete) ska leda utvecklingen mot en skola på vetenskaplig grund med utgångspunkt i skollagens krav, genom att:

- Stärka lärarens professionalitet i förhållande till det pedagogiska arbetet dess praktik och teori.
- Bygga stödjande kunskapssystem för lärare och bedriva forskning som syftar till att synliggöra lärares erfarenhetsbaserade kunskap.
- Utveckla för sammanhanget goda rutiner, ansvarsfördelning och samarbete mellan olika delar av skolorganisationen, universitet och regionala aktörer.
- Medverka till att förstärka den vetenskapliga kompetensen i organisationen i förhållande till pågående och framtida utvecklingssträvanden i kommunens skolor.

Frågan om elevers inflytande och delaktighet i undervisningen och lärande är utgångspunkten för ett av Skolverket finansierat regionalt forsknings- och utvecklingsprojekt, BEED-projektet. Piteå är en av de skolkommuner där forskare och lärare tillsammans ska studera hur elevers inflytande över det egna lärandet formas i undervisningspraktiken. Projektet redovisas i samband med årsskiftet 2015/16.

Under läsåret har ett stort fokus legat på att förverkliga den digitala gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Förutom arbetet med nya rutiner och infrastrukturer som varit viktiga att få tillstånd, har mycket kraft lagts på utbildning av personalen. Det kollegiala lärandet har varit en av hörnpelarna för lärande och utveckling. Den upplevelse verksamheten har så här långt av 1-1 satsningen är övervägande mycket positiv.

Barn och utbildningsnämnden redovisade ett överskott för 2014 på 6,6 mkr. Prognosen efter första kvartalet 2015 visar på att nämnden även det här året borde klara sin verksamhet inom budgetramen.

Den kraftigt ökade volymen inom förskolan 2014 har finansierats dels genom en tilldelad ramökning från kommunfullmäktige och dels en omfördelning av resurser från gymnasiets budget för köp av utbildning från andra huvudmän där kostnaderna har minskat under 2014. Nämnden har gjort ett antagande att volymen av gymnasieungdomar som väljer att gå sin utbildning på Strömbacka kommer att ligga kvar på samma nivå även läsåret 15/16.

Antalet elever i kommunens förberedelseklass, ”Språkslussen” har ökat kraftigt under 2014. Investeringar har gjorts i lokaler och inventarier och både personal och köp av tjänster (främst elevstöd, tolk och studiehandledning) har utökats till en nettokostnad av ca 2 mkr 2014, som beräknas öka till ca 2,6 mkr 2015. Den förberedande dansutbildningen på Christinaskolan var underfinansierad med drygt 2,0 mkr för 2014. Under 2014 har finansiering av språksluss och förberedande dansutbildning kunnat ske tack vare att en övervägande del av rektorer/förskolechefer har lämnat ett visst budgetöverskott samt att förvaltningen kunnat redovisa överskott för skolskjutsar och intäkter.

En förändring av bedömning och resurstilldelning för barn i behov av särskilt stöd har genomförts under 2014. Ytterligare utredningar angående resurser till särskilt stöd kommer att genomföras under 2015 för att optimera fördelningen enligt skollagens riktlinjer.

4. Prioriteringar utifrån mål samt konsekvenser för måluppfyllelse

Piteå ska år 2020 ha 43 000 invånare

Barn- och utbildningsnämnden kommer under perioden 2016-2018 att genomföra kartläggningar, uppföljningar, åtgärder och kompetensutveckling som syftar till att kommunens elever ska bli goda läsare. Piteå kommuns lärare planeras delta i Skolverkets kompetensutveckling ”Läsluft” för att ge lärare möjlighet att pröva nya metoder och arbetssätt och ta del av olika pedagogiska modeller.

Barn och utbildningsnämnden genomför ett utvecklingsarbete avseende kommunala Musik och dansskolans totala verksamhet (teknik, pedagogik, metodik, utbud, arbetsmiljö m.m.) i syfte att skapa Europas modernaste kulturskola. Arbetet genomförs i samverkan med Kultur, park och fritidsförvaltningen. Nämnden planerar också att ansöka om att få inrätta fjärde utbildningsår på Teknikprogrammet T4 samt att genomföra strukturutredning avseende gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Den utredningen ska komplettera den under 2012/13 genomförda skolstrukturutredning för förskola och grundskola.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Förskolans och skolans uppgift är att hålla mångfaldsperspektivet levande i barnens och ungdomarnas vardag. Attityder och värderingar för mångfald ska genomsyra verksamheten och inte bara märkas vid incidenter.

- Tre förskolor och tre skolor föreslås, under 2015, utses med mångfaldsarbete i fokus. Utvecklingsarbetet pågår vid förskolorna och skolorna under 2016. De utvalda enheterna får sedan utgöra modellskolor/förskolor under 2017 och ska sprida sin kunskap via, till exempel, nätverksträffar samt även informera och ge stöd till övriga rektorer och förskolechefer i deras mångfaldsarbete.
- Mångfald är en viktig del i arbetet med Skola för hållbar utveckling och samtliga enheter erbjuds, via Kunskapsfestivalen, kvalificerad fortbildning samt processtöd.
- Arbetet för en ökad jämställdhet, genom minskade skillnader i meritpoäng, kommer att kompletteras med ett främjande och förebyggande hälso- och värdegrundsarbete för att främja social och ekonomisk hållbarhet, ”Ungas hälsa”.
Personligt och hälsoprofilenkätens goda resultat från 2013 är inom många områden tillbaka på 2012 års nivå. Totalt sett mår flickor sämre och är mer utsatta än pojkar. I skolenkäten 2014 ger vårdnadshavare och elever *studiero* bland de lägsta resultaten. Signaler från elevhälsans personal kring elevers mående, flickors självkänsla samt ett ökat behov av föräldrastöd motiverar ett fokus på värdegrundsarbete som involverar vårdnadshavare, personal och elever. Detta skall genomföras på ett förskole- och skolområde i grundskolan och leds av verksamhetschef och rektor/förskolechef. Vuxnas förhållningssätt och förväntningar, elevers delaktighet och inflytande, föräldrastöd, sociala medier och flickors mående är viktiga utgångspunkter i arbetet.
- För att möta, och hantera sociala medier ska kompetensutveckling av personal inom förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola och gymnasiet genomföras. En handlingsplan upprättas som stöd för personalens arbete med barn/elever. Föräldrar kommer att inbjudas till en informationskväll under hösten 2015.
- I syfte att förebygga avhopp från gymnasieskolan, samt att bidra till mångfaldsmålet, har Utbildningsförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen inlett samarbete kring nya metoder.
- Som ett led i mångfaldsarbetet ska förvaltningen utreda möjligheten att inrätta sk elevklubbar för att utveckla alla elevers färdigheter.

Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer

Strömbackaskolan har sedan 60-talet bedrivit elevbyggen som en pedagogisk och yrkesmässigt framgångsrik modell för undervisning. Verksamheten bidrar till att ungdomar i Piteå blir medskapare till målet om attraktiva boendemiljöer med miljömässig utformning och filosofi.

En utredning pågår med uppdrag att se över förutsättningarna för nya, kommande elevbyggen.

Konsekvensbeskrivningar för nämndens verksamheter

Volymprognosen visar på en fortsatt stor ökning av barn i förskoleåldern. Ökningen från 2015 är 59 barn i åldrarna 1-5 år vilket motsvarar ungefär samma ökning som mellan 2013 till 2014. Nettot av volymförändringen inom grundskola och fritidsverksamhet är dock väldigt liten under VEP-perioden. För gymnasieskolan ses en ökning av antalet elever från 2017. Volymprognosen är beräknad med befolkningsprognosen från Statisticon 2015-2014 som underlag och samma beräkningsgrunder som i VEP 15 vad gäller kostnad per barn/elev. För gymnasieskolan beräknas volymökningen till ca 3 miljoner kr för 2017. Den beräkningen är gjord med antagandet att kostnaden för köp av utbildning från annan huvudman ligger på samma nivå som 2015. Om antalet gymnasieelever ökar som väljer att gå sin utbildning hos annan huvudman kommer också kostnaden att öka. Eftersom nämnden har omfördelat resurser från gymnasiet avseende dessa kostnader för att finansiera den ökade volymen inom förskolan 2015 så finns det ingen ”buffert” för att klara en eventuell ökning av elever som väljer andra gymnasieskolor.

Beräknad volymökning enl befolkningsprognos Statisticon 2015-2040

Vht	År	Volymökning	
		Antal elever/platser	Ökad kostnad tkr
Förskola	2016	59	6 203 296
	2017	92	9 679 252
	2018	124	13 049 876
Gymnasiet*	2016	-	
	2017	34	3 000 000
	2018	58	5 000 000
Totalt äskad volym- ökning	2016		6 203 296
	2017		12 679 252
	2018		18 049 876

* Gymnasiet osäker volymprognos beroende på köp utbildning annan huvudman

Volymförändring inom ram (små förändringar)			
Grundsk	2016	6	312 660
	2017	15	781 650
	2018	11	573 210
Fritids	2016	-7	-154 506
	2017	-8	-171 472
	2018	-14	-303 670

Om volymökningen endast kompenseras till en viss del av kommunfullmäktige så innebär det omfördelningar inom befintlig ram som skulle ha en stor negativ inverkan på förvaltningens utvecklingsarbete för att uppnå en hög kvalitet inom utbildningsområdet. Om nämnden inte får någon kompensation alls för volymökning (extra anslag) över huvud taget kommer det att medföra bl a besparingar i form av personalnedskärningar.

Det finns en stor osäkerhet om nämnden kan klara de ökade kostnaderna inom ramen som friskoleetableringarna innebär. Etablering av friskolor i Hemmingsmark och Lillpite innebär en ökad kostnad för nämnden på ca 2,5 miljoner kr per år. Av dessa avser 0,9 miljoner kr bidragskostnader för måltider och IT för vilket nämnden inte har i budgetram. Till redan etablerade fristående enheter betalar nämnden ut 2 miljoner kr i bidrag för måltider och IT. Resterande kostnader är poster som förvaltningen inte kan minska på eftersom det är ett litet antal elever som flyttar till fristående enheter (övergripande kostnader såsom administration, elevhälsa, kapitaltjänst etc.). Om en friskola också skulle etableras i Alterdalen ökar nämndens kostnader med ytterligare totalt 1,1 miljoner kr varav 0,4 miljoner kr avser måltid och IT.

Den förberedande dansutbildningen på Christinaskolan är fortsatt underfinansierad. 2014 gick verksamheten med ett underskott på drygt 2 miljoner kr. Under hösten 2014 utökades verksamheten med 2,5 tjänster pga tillkomsten av ytterligare 1 årsklass. Fram till 2017 beräknas en utökning med ytterligare 3,7 tjänster när verksamheten omfattar alla klasser från åk 4 till åk 9. Om den statliga finansieringen är oförändrad fram till 2017 kommer den förberedande dansverksamheten inom grundskolan då att vara underfinansierad med närmare 6 mkr. Den ökade omfattningen av förberedande dansutbildning innebär, förutom behov av fler lärare, även utökad elevhälsa och ökat behov av fler och förbättrade danslokaler. I VEP 2013 beslutade KF att Utbildningsförvaltningen fortsatt skulle bedriva dansutbildning i grundskolan. KF skulle vidare anvisa anslag till förvaltningen motsvarande skillnaden mellan statligt bidrag och den ökade kostnaden för balettskolans verksamhet

Nämnden beslutar 2015-04-29 att hos kommunfullmäktige yrka om kostnadstäckning i ramen för volymökningen inom förskolan, kostnader för måltids- och IT bidrag till fristående samt merkostnaden för eleverna i förberedande dansutbildning (svenska balettskolan) som inte täcks av statsbidrag.

Om regeringen står fast vid kravet på minskning av statsbidraget pga effektivisering av nya gymnasieskolan får det stora konsekvenser. Det skulle innebära en minskning motsvarande fyra tjänster inom gymnasieskolans verksamhet, två miljoner kronor. I slutändan drabbar det verksamhetens kvalitet och utvecklingsinsats. Elevernas val till gymnasieskolan läsåret 15/16 och den organisation som planeras utifrån ansökningarna, kan också komma att innebära en del ekonomiska utmaningar. Några utbildningsprogram inom gymnasiet kommer, enligt vad vi kan se idag, att starta med få elever. Det är positivt om man ser till att vi i möjligaste mån kan tillgodose elevernas önskemål, men det innebär också ökade kostnader för verksamheten.

Inom den pedagogiska forskningen råder samstämmighet om betydelsen av lärarens kompetens för kvaliteten i lärande och goda skolresultat, men den framtida kompetensförsörjningen till skolområdet kommer att bli mycket problematisk. Inom en 10-årsperiod väntas underskottet på behöriga lärare i landets kommuner uppgå till ca 65 000. I Norrbotten är situationen redan akut i flera inlandskommuner medan kust-kommunerna hjälpligt klarar situationen i ännu något år. BUN följer utvecklingen av försörjningsläget och arbetar med åtgärder inom strategin Attraktiv arbetsgivare. Här är löneläge och lönestruktur de viktigaste konkurrensmedlen. Men också betydelsen av att kunna erbjuda en bra fysisk arbetsmiljö samt andra goda arbetsvillkor utgör nödvändiga förutsättningar för nyrekryteringar. Uppgiften att säkra kompetensförsörjningen inom skolområdet kräver nationella insatser men nämnden bör vidta ett antal åtgärder som kan mildra effekterna av den snabbt vikande tillgången på främst lärarpersonal. Diskussioner pågår med Luleå tekniska universitet och Umeå universitet om hur vi gemensamt kan stimulera intresset för lärarutbildning.

I vårpropositionen och vårändringsbudgeten för 2015 har många satsningar lagts in och tagits bort inom utbildningsområdet. Detta gör att det är svårt att följa upp vilka anslag som kommer i det generella statsbidraget och vilka som är riktade.

Ett antal tidigare satsningar försvinner för att finansiera nya föreslagna satsningar. Det som inte längre är aktuellt är:

- Införande av betyg från åk 4
- Tioårig grundskola
- Obligatorisk läxhjälp
- Obligatorisk sommarskola

Dessutom kommer anslagna medel till satsningen på utökad undervisningstid i matematik i högstadiet att minskas.

Följande satsningar aviseras i vårpropositionen

- ✓ Ett riktat statsbidrag införs för att öka antalet anställda och minska klasserna i lågstadiet.
- ✓ Istället för obligatorisk läxhjälp införs ett sökbart statsbidrag fr o m 2016 för detta ändamål.
- ✓ En utbyggnad av sommar- och lovskola (ej obligatorisk) föreslås. Den ska omfatta åk 6-9 i grundskolan och även elever i gymnasiet.
- ✓ Förstärkning av elevhälsan för att förebygga ungas psykiska ohälsa.
- ✓ Medel till att minska barngrupperna och öka personaltätheten i förskolan (ej fritidshemmen).
- ✓ Utökning av det riktade statsbidraget till kommuner som erbjuder omsorg på obekvämt arbetstid.
- ✓ Medel för att stimulera framväxten av yrkescollege på gymnasieskolans yrkesprogram
- ✓ Stöd till upprustning och energieffektivisering av skollokaler.

Investeringar

I samband med att Barn och utbildningsnämnden 2014 beslutade om strukturen för skola och förskola fram till 2020, beslutade man om en plan för investeringar, vilket också blev nämndens äskande inför vep 2015-2017. Prioriteringar gjordes med utgångspunkt i behov inom Östra området (Munksund och Strömnäs) där uppskjutna investeringar resulterat i akuta problem med inomhusmiljön. Sedan förra året har förutsättningarna ändrats. Inom Pitholmsområdet var aktuella fastigheter i sämre skick än vad den preliminära bedömningen visat. Planerade renoveringar och ombyggnationer har därför ersatts av nybyggnationer vilket inneburit en fördyring. Fördyringen har dock parerats med att aktuella projekt förlängts och att andra projekt skjutits framåt i tiden. Den ökade investeringsvolym nämnden äskar om har i huvudsak två orsaker. Det handlar om nya planer för Piteå C, där Norrmalmskolan avvecklas för att ge plats för bostäder. Den planerade utbyggnaden av Christinaskolan har beräknats till ca 70 mkr (redovisas i förslag till vep/ investeringsplan), men projektet som helhet har också en intäktssida från försäljning av attraktiv tomtmark, vilket inte kan redovisas i föreslagen investeringsplan. Det förhållandet bör dock beaktas när man värderar den totala volymen av föreslagna investeringar. Man kan också komma ihåg att den tidigare beräkningen av kostnaden för att renovera Norrmalmskolan uppgick till ca 44 mkr.

Den andra orsaken har sin grund i ett ökat behov av platser inom förskolan. Höga födelsetal i Piteå C under de senaste åren, kombinerat med relativt små barnkullar som övergår till förskoleklass, har skapat ett akut behov som delvis kan lösas med att ombyggnationen av Rönnskolan till förskola tidigareläggs så att platser kan erbjudas inför våren 2016. Utbyggnaden av förskolan i Bergsviken motiveras också av ett ökat behov (som nu tillgodoses med tillfälliga moduler) och kan med fördel ske under 2016-17 i samband med planerad renovering av befintliga lokaler.

Att bygga en förskola i anslutning till den nya Strömnässkolan har många fördelar. Man kan samnyttja köksfunktion och matsal och förskolan kan – med sitt läge - möta behovet inom de centrala delarna av Piteå. Inte minst finns ett behov av att ersätta undermåliga lokaler (t ex Cypressen på Lasarettsvägen).

Tillbyggnaden kan också utformas så att den, vid behov, kan ställas om för skolverksamhet.

Åter- och nyanskaffning av inventarier till förskolor och grundskolor i samband med om- och nytillbyggnad är av största vikt för att kunna bibehålla och höja kvalitén på lek- och arbetsmiljön i lokalerna. Ingen budget för nyanskaffning av inventarier finns i de beräknade ombyggnadsprojekten

Investeringsmedel avseende inventarier till Strömbacka, fordon, maskiner och annan utrustning, syftar till att upprätthålla en hög kvalitet på utbildningarna och bidrar därmed till målet om en attraktiv skola. Övriga investeringar bidrar till att upprätthålla och förbättra arbetsmiljön för både elever och personal vilket förhoppningsvis bidrar till att fler ungdomar väljer att förlägga sin gymnasieutbildning i Piteå.

Analys och jämförelse avvikelse mot standardkostnad

Standardkostnaden är den kostnad som kommunen skulle ha om man bedrev verksamheten på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämnningen.

Anledningen till att avvikelserna varit stora fram till 2012 är till viss del att delmodellen för förskola och skolbarnomsorg inte speglade att skillnaderna i behov har förändrats under de första åren av 2000-talet. En viktig förklaring till detta är införandet av maxtaxa och allmän förskola för barn 3–5 år. När delmodellen reviderades för att fånga 2000-talets reformer minskade skillnaden i avvikelse markant till 2013. Vissa förändringar är också gjorda i delmodellerna för grundskola och gymnasieskola varför jämförelser mellan åren inte är relevanta.

	2013	2012
Förskola och skolbarnomsorg, ny beräkning from 2013	5,3%	
Förskola och skolbarnomsorg 2012		14,9%
Grundskola inkl förskoleklass, from 2013	8,7%	
Grundskola inkl förskoleklass 2012		5,8%
Gymnasieskola from 2013	6,2%	
Gymnasieskola 2012		3,9%

Avvikelseberor till en del på de satsningar som gjorts för att få högskoleutbildad personal i verksamheterna samt på en något högre personaltäthet i verksamheterna vid en jämförelse med både riket och kommungruppen.

5. Återredovisning av beslutade uppdrag

Uppdrag	Status	Beslutad	Kommentar/Slutsats
Förvaltningen får i uppdrag att analysera skillnader i resultat mellan senareskolorna	Klar	Åtgärd i årsredovisningen 2012	Nämnden tagit del av och godkänt återrapporterna från berörda senareskolor.
Utbildningskedjan i dans	Pågår	VEP 13-15	Återrapporteras i ÅR 2015. Förvaltningen planerar att i ett första steg organisatoriskt sammanföra förberedande yrkesdansutbildningen vid Christinaskolan och kommunala musik- och dansskolan. Diskussioner om att också inkludera spetsutbildningen i dans vid Strömbackaskolan pågår.
Etik- och värdegrundsprojekt Öjebyn	Pågår	Åtgärd ÅR 2009	Pågår tom 2015. Återrapporteras ÅR 2015

6. Taxor

De avgifter som nämnden kan ta ut för förskola och fritidsverksamhet regleras av den sk Maxtaxan.

De enda övriga avgifter nämnden har är terminsavgift och hyra musikinstrument för kommunala musik- och dansskolan samt lokaluthyrning. De förra ändrades senast 2004 och hyresnivåerna reglerades senast 2008. En översyn och jämförelse av ovannämnda avgifter är gjord och redovisad för barn och utbildningsnämnden. Föreslås inga förändringar av taxor under VEP-perioden.

7. Investeringar

Investeringar 2016-2018 (tkr)	Underlag	Prio	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Barn- och utbildningsnämnden, totalt			60 355	70 455	67 755
Skolstruktur	2:11- 2:16	1	54 400	57 500	60 500
Åter och nyanskaffning inventarier fsk och grsk	2:17	2	2 300	2 200	1 000
Återanskaffning inventarier Strömbacka		3	3 000	3 000	3 000
IT-satsning förskola/skola	2:18	4		7 100	2 600
Musikskolan instrument		5	200	200	200
Ospeade invest omfördelade från drift			455	455	455

Prioriterade mål	Investering (förklarande text)
Piteå ska år 2020 ha 43 000 invånare	Skolstruktur Åter och nyanskaffning inventarier fsk o grsk Återanskaffning inventarier gymnasieskola IT-satsning förskola/skola Musikskolan instrument

Ökade driftkostnader 2016-2018 (tkr)	Underlag	Prio	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Barn- och utbildningsnämnden, totalt			-221	1 358	-237
Skolstruktur	2:11	1	-221	-742	-1 037
IT-satsning skola	2:18	4		2 100	2 900

8. Ekonomi

Drift och investeringar 2016-2018, tkr	Utfall 2014	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Driftbudget					
Intäkter	82 777	72 219	72 219	72 219	72 219
Kostnader	851 432	864 161	863 621	865 572	865 572
<i>Netto</i>	768 655	791 942	791 402	793 353	793 353
Investeringar					
Inkomster	159				
Utgifter	22 995,8	54 869,6	60 355	70 455	67 755
<i>Netto</i>	22 836,8	54 869,6	60 355	70 455	67 755
Kapitalkostnader (avskr, int rta)			321	1 579	3 576
Internhyra			1 477	4 496	7 639
Ökade driftkostnader				2 100	2 900
Minskade driftkostnader			-221	-742	-1 037
Driftbudget ingår ovan					
Ramökning/neddragning pga förändring i generella statsbidrag		53	-974	-974	-974
Ramförändring pga elevutveckling/ volymökning		3 100	2 400	2 400	2 400
Ramökning för datorer 1+1 ökade driftkostnader		600	400	400	400
Engångs 2014-2015 elevbygget gysk hus 3		500			
Driftbudget utöver ram					
Volymökning enl prognos 16-18			6 200	12 700	18 000
Merkostnader avseende dansutbildning, svenska balettskolan, (utöver stb)			5 400	5 700	5 700
Kostnadstäckning måltids- och IT bidrag till fristående enheter, budgetram finns inte inom BUN			2 900	3 300	3 300

Bilagor:

1. Priskompensation.
- Elektroniska bilagor:*

- 2:11 Underlag driftkonsekvenser, sammanställning invest skolstruktur
- 2:12 Underlag invest Strömnässkolan
- 2:13 Underlag invest fsk Strömnäs
- 2:14 Underlag invest Pitholmsskolan
- 2:15 Underlag invest Munksund skola
- 2:16 Underlag invest fsk Bergsviken
- 2:17 Underlag inventarier fsk och grsk
- 2:18 Kalkyl IT-beräkning